

Aktuální výskyt škodlivých organismů a metodická doporučení v ochraně chmele k 17.05. 2019.

Počáteční charakter jarního počasí (teplo, sucho) nebyl příznivý pro vývoj **peronospory chmelové**, což se projevilo i nižším výskytem klasovitých výhonů, než je pro toto období obvyklé. Nicméně, náhlé ochlazení s sebou přináší i srážky, čímž se zvyšuje infekční tlak patogena což se může, pokud se udrží deštivý charakter počasí a dojde k avizovanému oteplení, projevit vyšším výskytem primární infekce ve formě klasovitých výhon v následujícím období.

Z tohoto důvodu doporučujeme, pokud tak dosud nebylo učiněno, provést druhé ošetření přípravkem **Aliette 80 WG** v dávce 3,0 kg/1000 l vody/ha (objem aplikační tekutiny dle aktuálního vzrůstu chmele) a to především v případě mladších meristémových porostů a citlivějších hybridních odrůd a při silnějším infekčním tlaku. Na chmelnicích se silnějším výskytem klasovitých výhonů doporučujeme provést již v této době ošetření kurativně působícím fungicidem **Curzate K** v 0,3 % koncentraci či **Revus** v dávce 1,6 l/ha.

Jak již bylo uvedeno v první letošní aktivitě, použít lze pro tento účel též dvousložkového fungicidu **Profler** (fluopicolide + fosetyl Al), jehož aplikace byla v loňském roce komplikována dosud chybějícími MRL pro fluopicolide pro Japonsko. Přípravek je nyní již registrován a metodicky doporučován pro první jarní aplikaci (BBCH 13-15) v dávce 2,25 kg/ha pro pásový postřik ve stejném objemu postřikové tekutiny jako v případě aplikace přípravku Aliette 80 WG.

Od počátku června bude signalizováno doporučení týkající se provedení prvního postřiku proti sekundární infekci na základě krátkodobé prognózy

Vývoj přeletu mšice chmelové z primárních hostitelských rostlin – stav k 16.05. 2019 (Zdroj: automatické meteorologické stanice ÚKZÚZ a CHI v Tršicích)

Sledovaná událost (fáze přeletu)		SET (3 °C)	Doksany	Kralovice	Smolnice u Loun	Žatec	Olomouc, Holice	Věrovany	Tršice
			stav k 16.05.	stav k 16.05.	stav k 16.05.	stav k 16.05.	stav k 16.05.	stav k 16.05.	stav k 17.05.
2. generace	Počátek přeletu	345	26.04.	05.05.	25.04.	26.04.	24.04.	25.04.	
3. generace	Počátek přeletu	485	99 %	83 %	98 %	95 %	09.05.	11.05.	
4. generace	Počátek přeletu	625	76 %	64 %	76 %	73 %	84 %	83 %	
5. generace	Počátek přeletu	765	62 %	53 %	62 %	60 %	69 %	67 %	
6. generace	Počátek přeletu	905	53 %	45 %	52 %	51 %	58 %	57 %	
	Konec přeletu	1045	46 %	39 %	45 %	44 %	50 %	49 %	

Poznámka

A - 2. a 3. generace přeletují pouze v teplotně nadprůměrných rocích. Přelety mohou být

nízké nebo nulové

- hlavní přelety v teplotně průměrném roce lze očekávat v intervalu SET 695 až 975

- poslední vrchol přeletu při SET 975 se vyskytuje ve všech rocích.

Od poloviny dubna byly na hostitelských rostlinách pozorovány nymfy některých druhů mšice, se základy křídel a také první migrantes alatae. Ve třetí dekádě dubna narůstal počet mšic a rozšiřovalo se také druhové spektrum zachycených mšic. Dle SET již začal v tomto období také přelet mšice chmelové ze zimních hostitelů na chmel. V pastech a na porostech chmele však výskyt tohoto škůdce zatím nebyl zaregistrován. Koncem dubna a v první polovině května měl pak chladnější průběh počasí za následek všeobecné snížení letové aktivity mšic. Počet monitorovaných mšic byl, oproti předcházejícímu období, nižší na všech sledovaných lokalitách. První ojedinělý výskyt mšice chmelové v porostu chmele byl pozorován počátkem tohoto týdne.

Na chmelnicích, kde bude dosaženo kritické číslo (50 bezkřídlých nymf na list v horních listových patrech), doporučujeme provést ošetření přípravkem **Teppeki** v dávce 180 g/ha či **Plenum** v dávce 0,8 kg/ha). Přípravek **Mospilan 20 SP** v 0,008 % konc. lze použít vzhledem k chybějícím MRL pro Japonsko, USA a SRN výhradně na chmelnicích, z nichž sklizený chmel nebude určen pro exportní účely. Přípravek **Movento 150 OD** vzhledem k významnému vedlejšímu akaricidnímu účinku doporučujeme použít až na pozdější ošetření proti mšici chmelové (konec června či počátek července).

I když první svilušky byly ve spodních listových patrech některých chmelnic pozorovány již od třetí dekády měsíce dubna, panující chladné počasí není příznivé pro vývoj **svilušky chmelové** a značně zbrzdilo její populační dynamiku. Nicméně, oteplení, které by mělo přijít v následujících dnech může populační dynamiku svilušky opět značně urychlit. Doporučujeme proto sledovat při oteplení rovněž výskyt příznaků poškození chmelových listů tímto škůdcem. Jedná se o typické jemné krupičkovité skvrny na spodních listech chmelových rostlin, které přecházejí v normální zeleň. Protože tyto příznaky se vyskytují především v okolí sloupů, kde sviluška ve škvírách často přezimuje, doporučujeme neprovádět pouze orámování chmelnic, nýbrž ošetřit již celou plochu.

Doporučujeme tudíž provést důsledný monitoring jejího výskytu a na chmelnicích, kde bude kritické číslo (5 svilušek na list ve spodních listových patrech) dosaženo, provést ošetření akaricidem **Nissorun 10 WP** v 0,05 % konc. Možné je rovněž použití akaricidů **Ortus 5 SC** v 0,125 % konc. či **Vertimec 1,8 EC** v 0,04 % konc.

Ostatní škůdci

Znovu bychom chtěli upozornit, že aplikací přípravku **Actara 25 WG** hubíme rovněž jarní generaci **dřepčika chmelového**, jehož škodlivost se díky postupnému oteplování neustále zvyšuje. V této souvislosti si je nutné uvědomit, že hubením jarní generace dřepčika chmelového nejenom, že předcházíte poškození listové plochy mladých rostlin, ale rovněž vykladení samic a výskytu letní generace. Práh škodlivosti v případě dřepčika činí 5-10 % poškozené listové čepele. Tzn., že na těch chmelnicích, kde bude dosaženo výše uvedeného prahu škodlivosti a kde ještě v letošním roce nebylo proti dřepčíku provedeno ošetření, či tam, kde brouci po první postřiku přežívají, doporučujeme provést tento ochranný zásah. Optimální je provedení postřiku za teplého slunného počasí, kdy se většina brouků nachází na rostlinách. Actaru je povoleno aplikovat do dosažení BBCH 33, tj. když rostliny dosáhnou 1/3 výšky konstrukce (2,0 – 2,5 m).

Na některých chmelnicích byly pozorovány černé, nápadně chlupaté, pomalu létající mouchy. Jedná se o zástupce čeledi **muchnicovití**, konkrétně o druhy muchnice zahradní (*Bibio hortulanus* L.) a muchnice březnová (*Bibio marci* L.). Imága jsou neškodná, živí se nektarem, mízou či medovicí. Larvy jsou válcovité, beznohé s dobře vyvinutou hlavou a kousavým ústním ústrojím. Jsou polyfágní a živí se tlejícím listím. Příležitostně napadají kořeny zdravých rostlin. Samice kladou vajíčka především do humózních půd a zpravidla ve větších skupinách. Larvy se živí rozkládajícími látkami, starší instary i kořinky rostlin. Vzhledem ke svému, často masovému výskytu se mohou stát škůdci. Přezimují ve stádiu larvy a brzy na jaře se kuklí. Mají zpravidla jednu generaci do roka.

Blatný a Oswald zmiňují muchnice jako výjimečné škůdce, pozorované na chmelu zřídka v silnější míře, zvláště po mírných zimách. Přezimují v půdě, kde nahlodávají a překusují kořinky, které odumírají. Kromě toho mohou napadat i mladé dřevo. Doporučená ochrana spočívala v prevenci, tj. nepřilákat samičky ke kladení vajíček, tím, že hnůj zapravíme do půdy a hnojíme na podzim.

Při velmi silném výskytu (v průměru více než 5 muchnic/rostlinu) doporučujeme provést ošetření přípravkem **Karate se Zeon technologií 5 CS** v dávce 0,125 l/ha, stejně jako v případě **klopušek**, pro něž provádíme ochranný zásah ihned po zjištění prvních příznaků poškození, tj. deformace vegetačního vrcholu (tzv. kočičí hlavy). Doporučený práh hospodářské škodlivosti činí 10 % poškozených vegetačních vrcholů.

O signalizaci jednotlivých ošetření proti sekundární infekci peronospory chmelové v průběhu sezóny a aktuálním výskytu minoritních škůdců, mšice a svilušky chmelové Vás v letošním roce budeme opět v pravidelných časových intervalech informovat jednak prostřednictvím Svazu pěstitelů chmele ČR a jednak na našich webových stránkách: www.chizatec.cz.

Obr. 1.: Dospělec muchnice zahradní

